

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7. DENETİM BULGULARI	10
8. EKLER	36

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması	3
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması	4

KISALTMALAR

EYS: Eğitim Yönetim Sistemi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

TÜFE: Tüketici Fiyat Endeksi

ÜFE: Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İl Müdürlüklerinin Muhasebe İşlemlerinin Hangi Mevzuat Hükümleri Dahilinde Yürütülmesi Gerektiği Konusunda Güncel Bir Düzenleme Eksikliği Bulunması
2. Eğitim Yönetim Sistemi Kapsamında Yürütülen Eğitim Faaliyetlerinde Yetki, Görev ve Sorumluluklara Dair Detaylı Düzenlemeler İçeren Mevzuat Eksikliğinin Bulunması, İl Müdürlükleri Tarafından Yürütülen İşlemlerde Hata ve Farklılıklar Bulunması
3. Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Bildirilen Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Yönelik Burs Ödemelerinin Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünce Herhangi Bir Değerlendirmeye Tabi Tutulmaksızın Yapılması
4. Spor Müsabaka ve Yarışmaları ile Gösterilerinin Bilet Satış Hasılatından Alınması Gereken Bakanlık Payının Tahakkuk ve Tahsilinin Gerçekleştirilememesi
5. Spor Hizmetlerinde Görevlendirileceklere Yapılan Ödemelere Esas Teşkil Eden Belgelerin Doğru Seans ve Tutarlar Üzerinden Düzenlendiğine Dair Kontrol Riski Bulunması ve Bu Konuda İl Müdürlükleri Arasında Uygulama Birliği Olmaması
6. Stadyum Tahsis Sözleşmeleri Uyarınca Kulüplerin Saha İçi ve Dışı Reklamlardan Elde Ettikleri Gelirler Üzerinden Alınması Gereken %10'luk Payın Tahsil Edilememesi
7. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünden İzin Alınmadan Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisi Açılması
8. İl Müdürlüklerinin Tasarrufunda Bulunan Taşınmazlardan Tahsis ve Kiralama Yoluyla Kullandırılanların Sözleşme Hükümlerine Aykırı Kullanılması ve Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların Tahliyesinin Sağlanmaması
9. Revize Projeler Kapsamında Belirlenen Yeni İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatlarının Şartnamedeki Süre İçerisinde Belirlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 184'üncü maddesine göre Bakanlığın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaların tespiti amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak,

b) Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak,

c) Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ç) Gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek,

d) Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak,

e) Spor alanında uygulanacak politikaların tespit edilmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, teşkilatlanma, federasyonların bağımsızlığı, spor tesisleri, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığının korunması, uluslararası organizasyonlarla ilgili çalışmaları koordine etmek, değerlendirmek ve denetlemek,

f) Spor kuruluşlarının kurulmasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları tespit etmek,

g) Gençlik ve spor kulüpleri ile başarılı sporcuları ve çalıştırıcıları desteklemek,

ğ) Yurt yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek, desteklemek ve yurt hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

h) Öğrencilere verilecek öğrenim kredisi, burs ve diğer yardımlara ilişkin hizmetleri yürütmek ve bunlara dair usul ve esasları belirlemek,

i) Bakanlık hizmetlerini destekleyici arsa ve arazi temin etmek, bina ve tesis yapmak, yaptırmak, satın almak, kiralamak, devretmek, devralmak ve bu hizmetlerle ilgili her türlü mali ve ekonomik girişimde bulunmak,

i) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Bakanlığa ayrıca 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu, 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun gibi farklı kanunlar ile verilmiş olan çok sayıda görev, yetki ve sorumluluk bulunmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 185'inci maddesinde, Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluştuğu belirtilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı merkezi Ankara'da olan genel bütçeli bir kuruluş olup, merkeze bağlı taşra teşkilatı olan Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri özel bütçelidir.

Bakanlığın teşkilatlanmasına ilişkin yapı; hizmet birimleri, taşra teşkilatı ve bağlı kuruluşu itibariyle aşağıda yer almaktadır:

Hizmet Birimleri

- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü
- Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
- Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Rehberlik ve Denetim Başkanlığı
- Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- Sosyal İlişkiler ve İletişim Dairesi Başkanlığı

- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- Özel Kalem Müdürlüğü

Taşra Teşkilatı

- Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri
- Gençlik ve Spor İlçe Müdürlükleri

Bağlı Kuruluşlar

- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında 2024 yılı itibarıyla toplam 84.231 adet personel bulunmaktadır. Bunun 23.483 adedi (%27,88'i) memur, 17.902 adedi (%21,25'i) sözleşmeli personel, 42.846 adedi (%50,87'si) ise sürekli işçidir.

1.3. Mali Yapı

Gençlik ve Spor Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2024 yılı bütçesiyle Gençlik ve Spor Bakanlığına başlangıç ödenegi olarak 171.030.724.000,00 TL tahsis edilmiş olup bu tutar genel bütçenin %1,55'ine tekabül etmektedir. Bakanlığın 2024 mali yılı için nihai ödenegi ise 174.495.238.552 TL olup bu tutarın 172.943.491.499 TL'si harcanmıştır.

Bakanlığın 2024 yılı bütçe giderleri ve ödenek kullanımı ekonomik sınıflandırma itibarıyla aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması

	Ekonomik Kod	2024 Başlangıç Ödenegi (TL)	2024 Revize Ödenegi (TL)	31.12.2024 İtibarıyla Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	1.499.516.000	1.872.401.838	1.843.721.518	98,47%
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	199.748.000	265.611.000	257.928.621	97,11%
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.359.302.000	1.630.128.839	1.407.714.004	86,36%
05	Cari Transferler	130.693.289.000	131.385.414.984	131.187.632.716	99,85%
06	Sermaye Giderleri	9.503.400.000	12.690.332.791	12.096.485.443	95,32%
07	Sermaye Transferi	4.964.469.000	7.081.022.100	6.581.022.100	92,94%

08	Borç Verme	22.811.000.000	19.570.327.000	19.568.987.097	99,99%
Genel Toplam		171.030.724.000	174.495.238.552	172.943.491.499	99,11%

2024 yıl sonu itibarıyla bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Ekonomik Kod		2023	2024
		Yılsonu Gerçekleşme (TL)	Yılsonu Gerçekleşme (TL)
01	Vergi Gelirleri	642.013.140,68	1.158.872.862,33
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	435.335,45	391.378,05
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	13.481.966.789,54	14.984.713.817,96
05	Diğer Gelirler	80.111.893,36	107.417.577,26
Toplam		14.204.527.159,03	16.251.395.635,60

Faaliyet sonuçları tablosuna göre ise; Bakanlığın 2024 yılı faaliyet gideri 144.847.390.467,01 TL, faaliyet geliri 9.313.077.243,51 TL, indirim, iade ve iskonto toplamı 184.502.410,78 TL olup net gelir tutarı 9.128.574.832,73 TL'dir. Enflasyon düzeltmesi tutarı ise 9.890.378.455,04 TL'dir. Buna göre; dönem olumsuz faaliyet sonucu 125.828.437.179,24 TL [(Net gelir +Enflasyon düzeltmesi) – Faaliyet Gideri] olarak gerçekleşmiştir.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun 6'ncı maddesi ile taşra teşkilatının bütçesinin özel bütçe olduğu, geçici 10'uncu maddesinde ise 5018 sayılı Kanun'un dış denetimle ilgili olanlar dışındaki hükümlerinin, gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri hakkında uygulanmayacağı belirtilmiştir. Buna göre Bakanlığın taşra teşkilatı olarak teşkil edilen gençlik ve spor il/ilçe müdürlüklerinin mali faaliyetleri, Bakanlığın bütçe ve muhasebe sistemi dışında yürütülmekte ve bu nedenle denetim görüşüne esas teşkil eden temel mali tablolar Bakanlığın taşra birimlerinin mali işlemlerini içermemektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını

sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Genel yönetim muhasebesine ilişkin ilke ve kurallar, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılacak çerçeve hesap planı ve düzenlenecek mali raporların hazırlanma ilkeleri, şekil, süre ve türleri, 5018 sayılı Kanun’un 49 ve 80’inci ve geçici 3’üncü maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 221’inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Buna göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Bir ekonomik değer; yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları mali yıl esasına göre tutulur. Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesabında gösterilir. Kamu idaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile taahhüt ve garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde;

“Bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanması ile mali istatistiklerin hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir.”

hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310'uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri çerçeve hesap planına uygun olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,

- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan merkez teşkilatına ait bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda Bakanlığın ve Bakanlık birimlerinin yapısında değişiklikler meydana geldiğinden eksiklikler bulunmaktadır. Bakanlık birimleri, birim çalışma yönergelerini hazırlayarak yayımlamış ve alt birimlerinin görevlerini bu yönergelerde açıkça belirlemişlerdir. Ancak bazı görev ve yetkilerin aynı anda birden fazla birim için tanımlandığı anlaşılmıştır. Kamu idaresinde, “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. Bakanlıktaki bazı birimler tarafından iç kontrol riskleri tam ve doğru şekilde

belirlenmiş ve risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmış ve risklerin gerçekleşme ihtimali belirlenerek önem düzeyine karar verilmiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçlerinin düzenlenmesine ilişkin çalışmalar mevcut olup henüz tamamlanmamış ve personele duyurulmamıştır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. Bakanlıkta faaliyetler, mali karar ve işlemler ile kontroller farklı kişiler tarafından görevler ayrılığı ilkesi doğrultusunda yapılmaktadır. Ön mali kontrol biriminde görevli kişiler, görevler ayrılığı ilkesi gereği mali karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında ve ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan ve üye olarak yer almamaktadırlar. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Bakanlığın Ön Mali Kontrol İşleri Yönergesi 11.02.2019 tarihli Bakan Oluru ile 01.01.2019 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Bilgi ve İletişim Standartları

2024 yılı İdare Faaliyet Raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İç kontrol sistemi, çalışmalar henüz tamamlanmamış olduğundan İdarenin tüm birimleri tarafından değerlendirilmemektedir. Kamu idaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup, tahsis edilen kadro sayısı 30 olmasına rağmen fiilen 13 iç denetçi ile faaliyetler yürütülmektedir. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İl Müdürlüklerinin Muhasebe İşlemlerinin Hangi Mevzuat Hükümleri Dahilinde Yürütülmesi Gerektiği Konusunda Güncel Bir Düzenleme Eksikliği Bulunması

İl müdürlükleri tarafından yürütülen iş ve işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarının hangi mevzuat hükümleri dahilinde gerçekleştirileceğine dair düzenleme eksikliğinin bulunduğu ve bu durumun taşradaki muhasebe işlemlerinin denetimini zafiyete uğrattığı görülmüştür.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte Devlet teşkilatlanması yeniden belirlenmiş ve bu kapsamda Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü ile Spor Genel Müdürlüğü özel bütçeli idare olmaktan çıkarılarak Bakanlığın ana hizmet birimleri olarak konumlandırılmıştır.

Söz konusu yapısal değişikliklerle beraber 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 3289 sayılı Kanun'un adı "Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" olmaktan çıkarılıp "Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu" olarak değiştirilmiş ve aynı KHK ile 3289 sayılı Kanun'da birtakım değişiklikler yapılarak Bakanlığın il düzeyindeki mali iş ve işlemlerine ilişkin hususlar yeniden belirlenmiştir.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun 6'ncı maddesinde; Bakanlığın taşradaki hizmetlerini yürütmek üzere illerde gençlik ve spor il müdürlüğü, ilçelerde gençlik ve spor ilçe müdürlüğü kurulacağı, il teşkilatının bütçesinin özel bütçe olduğu; geçici 10'uncu maddesinde ise 5018 sayılı Kanun'un dış denetimle ilgili hükümleri dışındaki hükümlerinin, gençlik ve spor il müdürlükleri hakkında uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun’un “Bütçe ve mali hükümler” başlıklı 13’üncü maddesinin ikinci fıkrasında; il müdürlüklerinin bütçesinin Gençlik ve Spor Bakanlığının onayı ile yürürlüğe gireceği, bunların hazırlanması, uygulanması, muhasebeleştirilmesi, denetimi, aktarmalar ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça belirleneceği ifade edilmiştir.

İl müdürlükleri hakkında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 5018 sayılı Kanun kapsamındaki ikincil mevzuatın uygulanmayacağı yukarıdaki yasal düzenlemelerin bir gereği olarak kabul edilmekle birlikte; 3289 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesi gereği, taşradaki mali işlemlerin hangi usul ve esaslara göre muhasebeleştirileceği konusunda ikincil bir mevzuat düzenlemesi yapılması gerektiği açıktır.

İl müdürlükleri nezdinde yapılan incelemelerde; taşınır/taşınmaz malların muhasebe kayıtlarına tam ve doğru olarak yansıtılmadığı, özellikle spor kulüplerinden olan alacaklar ile sportif faaliyet gelir ve alacaklarının tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, hukuk birimine bildirilip takibe alınan alacakların takipli hesaplarda izlenmediği, banka hesaplarında özellikle projelere ilişkin özel hesaplarda kalan tutarların açılış fişinde kayıt altına alınmadığı, kredi kartıyla yapılan tahsilatlar ile tahakkuk etmiş ancak gelecek aylarda ödenebilir duruma gelecek olan borçların ilgili hesaplarda izlenmediği ve dolayısıyla muhasebe ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmeyen muhasebe kayıt ve işlemlerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun’un geçici 10’uncu maddesi çerçevesinde; il müdürlüklerinin mali karar, faaliyet ve işlemleri Sayıştay denetimine tabidir. Sayıştay tarafından gerçekleştirilecek dış denetim, kamu idarelerinin hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin mali denetimi de içerecek şekilde yapılmaktadır. Buradan hareketle, taşradaki muhasebe işlemlerinin ve kayıt düzeninin hangi mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirileceğine dair ikincil bir mevzuat düzenlemesi yapılması, Sayıştay tarafından gerçekleştirilecek mali denetimin zafiyete uğratılmaması açısından zorunluluk arz etmektedir. Aksi takdirde il müdürlüklerinin mali iş ve işlemleri denetim dışı kalacak ve Sayıştay dış denetim fonksiyonunu yerine getirememiş olacaktır.

Kamu idaresi tarafından, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği taslağının hazırlandığı ve kurumlara görüşe gönderilme aşamasında olduğu, söz konusu Yönetmeliğin 2025 yılı içerisinde yayımlanarak yürürlüğe girmesinin planlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; il müdürlüklerinin mali iş ve işlemlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak tam, doğru ve zamanında kayıt altına alınabilmesi, hesap ve kayıt düzeninde yeknesaklığın sağlanması ve Sayıştay tarafından gerçekleştirilecek dış denetime elverişli bir muhasebe sisteminin tesis edilebilmesi için taşradaki mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi, hesap planı ve kayıt düzenine ilişkin ikincil bir mevzuat düzenlemesine gidilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Eğitim Yönetim Sistemi Kapsamında Yürütülen Eğitim Faaliyetlerinde Yetki, Görev ve Sorumluluklara Dair Detaylı Düzenlemeler İçeren Mevzuat Eksikliğinin Bulunması, İl Müdürlükleri Tarafından Yürütülen İşlemlerde Hata ve Farklılıklar Bulunması

Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) kapsamında yetki, görev ve sorumlulukların detaylı olarak tayin edildiği bir düzenlemenin bulunmadığı, ek ders görevi karşılığı yürütülen işlemlerde il müdürlükleri nezdinde hatalı uygulamalar yapıldığı ve iller arasında uygulama birliği olmadığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “Ders görevi” başlıklı 89’uncu maddesinde; her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebileceği ve ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususların Cumhurbaşkanı Kararı ile tespit olunacağı düzenlenmiştir.

Bu kapsamda, 13 Ağustos 2021 tarih ve 31567 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde düzenlenen eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde ders vermek üzere görevlendirilen eğitim görevlilerinin nitelikleri, ücretle okutacakları haftalık ders saati sayısı ve diğer hususlarla ilgili usul ve esasları düzenlemek üzere Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar yürürlüğe konulmuştur.

657 sayılı Kanun’un 89’uncu maddesi ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar’a dayanılarak Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Faaliyetlerinde Ek Ders ve Diğer Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar 25.11.2021 tarih ve 178 sayılı Bakan Oluru ile uygulamaya konulmuştur.

EYS kapsamında yürütülen iş ve işlemlerin yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

a) Eğitim Süreci ve Uygulamalarında Yetki, Görev ve Sorumlulukları Detaylı Olarak Düzenleyen Mevzuat Eksikliğinin Bulunması

EYS kapsamındaki eğitim süreci ve uygulamalarında yetki, görev ve sorumlulukların detaylı olarak tayin edildiği bir düzenlemenin bulunmadığı görülmüştür.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Faaliyetlerinde Ek Ders ve Diğer Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar'da eğitim noktası yöneticisi; eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerin icra edildiği yurt, gençlik merkezi, spor tesisi gibi eğitim noktalarının yöneticileri olarak tanımlanmış, "Genel ilkeler" başlıklı 7'nci maddesinin beşinci fıkrasında; eğitim noktalarında düzenlenecek eğitimlerde ek ders ücreti karşılığında görev alacak eğitim görevlileri ile bunların uygulayacağı eğitimlerin, eğitim noktası yöneticisi tarafından izleneceği, değerlendirileceği ve denetleneceği ifade edilmiştir.

Ancak Usul ve Esaslar'ın devam eden maddeleri incelendiğinde; eğitim noktası yöneticisine verilen izleme, değerlendirme ve denetim yetkisinin hangi hususlar itibarıyla ve hangi sınırlar dahilinde kullanılacağına yönelik bir görev tanımının yapılmadığı, üstlenilen göreve dair sorumluluğun ne olduğu ve yetki kullanımı sonrası üretilen çıktının (rapor, tutanak vs.) ne olacağına dair bir politikanın belirlenmediği görülmüştür.

Nitekim il müdürlükleri nezdinde yürütülen eğitim faaliyetlerine ilişkin iş ve işlemlerin incelenmesi sonucunda; birimler veya kişiler arasında görev, yetki ve sorumluluk alanları çizilmemiş ve özellikle eğitim noktası yöneticilerinin sorumluluk alanı mevzuatta net bir şekilde belirlenmemiş olduğundan üstlenilen sorumluluklar açısından yorum farklılıklarının bulunduğu ve bu durumun da uygulama farklılıklarına yol açtığı,

Görev, yetki ve sorumluluk alanlarının ek ders faaliyetlerine ilişkin mali süreçlerde de çizilmemiş olduğu; ödemeye esas teşkil eden ders programı, puantaj, yoklama gibi belgelere ilişkin kontrol sorumluluğunun kimde olduğunun ve ilgili belgeler arasında bir tutarsızlık olması halinde hangi prosedürün uygulanacağının belirsiz olduğu ve bu durumun mali sonuç doğuran hatalı işlemlere ilişkin sorumluluğun üstlenilmesi noktasında bir zafiyete yol açtığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “İç Kontrol Sistemi” başlıklı beşinci kısmının “Kontrolün yapısı ve işleyişi” başlıklı 57’nci maddesinde; yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için, ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemlerin alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, idarelerde iç kontrol sistemlerinin oluşturulması, izlenmesi ve değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken temel yönetim kurallarını belirlemek üzere hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nin “Görevler ayrılığı” standardına göre; hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için faaliyetler ile mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevlerinin personel arasında paylaşılması, her faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü görevlerinin farklı kişilere verilmesi gerekmektedir.

Gerek sistem kapsamındaki idari karar ve faaliyetlerin daha etkin yürütülmesi gerekse mali sonuç doğuran işlemlerde hataya neden olunmaması ve il müdürlüklerindeki yorum farklılıklarını ortadan kaldırmak açısından birimler arası yetki, görev ve sorumlukları net olarak ortaya koyan bir mevzuat düzenlemesine gidilmesi ve bu suretle sağlıklı bir iç kontrol sisteminin tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

b) Eğitim Yönetim Sistemi ve Bu Sistemin Alt Sistemlerinin Manuel Veri Girişi ve Düzeltmelere İzin Vermesi

Ek ders faaliyetleri kapsamında yapılan iş ve işlemler için kullanılan bilişim sistemlerinin bazı durumlarda manuel veri girişi ya da düzeltmelere izin verdiği ve bu durumun olası hatalı veri girişinden kaynaklı fazla/eksik ödeme riskini barındırdığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “Ders ve konferans ücretleri” başlıklı 176’ncı maddesinde; bu Kanunun 89’uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yarıyıl ve yaz tatillerinde, cumartesi ve pazar günleri ile saat 18.00’den sonra başlayan öğretim faaliyetleri için 150 gösterge rakamının bu Kanun’a göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımından oluşan miktar üzerinden ek ders ücreti ödeneceği düzenlenmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar’ın “Ücretle okutulacak ders saati sayısı ve ek ders ücreti” başlıklı 6’ncı maddesinde yer alan

hükümler çerçevesinde; Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı personeline günlük çalışma süresi dışında haftada 10 saate, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından muvafakat alınmak suretiyle görevlendirilen personele haftada 10 saate, resmî görevi bulunmayanlara haftada 30 saate kadar ek ders görevi verilebilmektedir. Aynı madde kapsamında, ek ders görevi verilenlerden resmi görevi bulunmayanlara, fiilen okuttukları her 2 saat ders için 1 saat daha eğitim öğretime destek görevi karşılığında ayrıca ek ders ücreti ödenmektedir.

Eğitimler ve eğitim görevlilerine ilişkin bilgiler ile bu kapsamdaki diğer bilgilerin elektronik ortama aktarıldığı çatı sistem Eğitim Yönetim Sistemi olup bu sisteme bağlı Spor Bilgi Sistemi, Yurt Eğitim Sistemi ve Genç Bilgi Sistemi olmak üzere 3 alt sistem bulunmaktadır.

Uygulamada; ek ders ücretine ilişkin ödemeler eğitim noktalarından gelen puantajlara göre aylık toplam saat üzerinden yapılmakta, ders saati ise; resmi görevi bulunmayanlara gündüz verilen her 2 saat ders için 1 saat daha verilerek gündüz 2+1 olarak, gece verilen her 2 saat ders için de 1 saat daha verilerek gece 2+1 olarak hesaplanmaktadır.

Yapılan incelemelerde; ödemelere esas tahakkuklarda maaş katsayısı olarak ilk altı ay için sehven daha az bir oran uygulandığı, resmi görevi bulunmayanlara 2 saat çalışmaya 1 saat eklenmesi gereken durumlarda gündüzün 2+1'inin geceye, gecenin 2+1'inin gündüze eklendiği durumlar olduğu, gündüz ve gece/hafta sonu gösterge rakamının farklı olduğu düşünüldüğünde bu durumun fazla/eksik ödemeye sebebiyet verdiği, eksik ödeme olması durumunda, eksik ödenen tutardan kaynaklı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında idari para cezasına maruz kalma riski bulunduğu tespit edilmiş,

Bahsi geçen hataların temel sebebinin, ödemelerde sistemin ürettiği veriden ziyade sistem dışında tutulan belge/şablonların esas alınmasından ve bazı aşamalarda manuel veri girişi ve düzeltme yapılmasından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin "Bilgi sistemleri kontrolleri" başlıklı 12'nci standardında; idarelerin, bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için gerekli kontrol mekanizmaları geliştirmesi gerektiği ve bunu sağlayacak kontrollerin yazılı olarak belirlenmesi ve uygulanması ile bilgi sistemine veri ve bilgi girişi ile bunlara erişim konusunda yetkilendirmeler yapılması, hata ve usulsüzlüklerin önlenmesi, tespit edilmesi ve düzeltilmesini sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasının gerekli olduğu düzenlenmiştir.

Eğitim Yönetim Sistemi kapsamındaki tüm işlemlerin sistemselsel olarak ilerlemesinin sağlanması ve olası hata ve usulsüzlükleri önlemeye yönelik sistem kontrollerinin hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

c) Sistemin Geriye Dönük Olarak Eğitici ve Kursiyer Yoklaması Alınmasına İzin Vermesi ve Bu Durumun Ödemeye Esas Belgeler Arasında Tutarsızlıklara Neden Olması

Eğitim Yönetim Sisteminin, eğitici yoklamaları (puantaj) ile kursiyer yoklamalarının 3 gün geriye dönük olarak alınmasına izin verdiği ve bu durumun ödemeye esas belgeler (ders programı, puantaj ve yoklama) arasında tutarsızlıklara yol açtığı görülmüştür.

Puantaj, eğitim görevlisi tarafından ders görevinin fiilen yerine getirilip getirilmediğini kayıt altına almakta; yoklama ise, ilgili ders için kayıt yaptıran kursiyerlerden hangilerinin derse katıldığını göstermekte olup her iki doküman da sisteme kaydedilmektedir.

Ders programı, puantaj ve yoklama ek ders ödemelerinde birlikte dikkate alınıp kendi içinde tutarlı olması beklenen dokümanlar iken bazı il müdürlüklerinde yapılan denetimlerde; onaylanmış ders programına uygun olmayan puantajlar esas alınarak ek ders ücreti ödendiği,

Yoklama ve puantajların karşılaştırılması suretiyle yapılan denetimlerde ise; aynı ders saatinde kursiyerlerin derse katılım sağladıkları ancak eğitim görevlisinin ilgili derste bulunmadığı ve dolayısıyla yoklama ve puantajların birbiriyle tutarlı olmadığı, söz konusu tutarsızlığın da 3 gün geriye dönük olarak işlem yapılmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Sistemin bu şekilde geriye dönük olarak veri girişi yapılmasına izin vermesi, ödemeye esas dokümanlar arasında tutarsızlık oluşmasına ve ek ders ödemelerinin hatalı olarak gerçekleştirilmesine neden olacağı gibi, bu durum, ek ders ödemelerine ilişkin kontrol ve denetim süreçlerini de zafiyete uğratmaktadır.

Ders programı, yoklama ve puantaj arasındaki tutarsızlıkları gidermek ve bu dokümanların birbiriyle tamamen uyumlu ve karşılaştırılabilir hale getirilmesini sağlamak adına, geriye dönük veri girişini önleyecek mekanizmaların ve sistem kontrollerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

d) Resmi Görevi Bulunmayan Eğitim Görevlilerinin Sigortalılık Kontrollerinin Belirli Periyotlar Halinde Yapılmaması

Eğitim Yönetim Sistemi kapsamında resmi görevi bulunmayan eğitim görevlilerinin başka bir işyerinde sigortalı olarak çalışıp çalışmadığının kontrolünün ders okuttukları süre boyunca yapılmadığı görülmüştür.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar'ın 6'ncı maddesinde; Bakanlık merkez ya da taşra teşkilatı personeli ile diğer kamu kurum ve kuruluş personeline haftada 10 saate kadar, resmî görevi bulunmayan eğitim görevlilerine ise haftada 30 saate kadar ek ders ücreti ödenebileceği, resmi görevi bulunmayanların fiilen okuttukları her 2 saat ders için 1 saat daha eğitim öğretime destek görevi karşılığında ayrıca ek ders ücreti ödeneceği ifade edilmiş olup ilgili maddede resmi görevi bulunmayanların haftalık okutabilecekleri azami ders saati, resmi görevi bulunan eğitim görevlilerine kıyasla daha avantajlı olarak düzenlenmiştir.

Usul ve Esaslar'ın "Eğitim görevlendirme süreci" başlıklı 14'üncü maddesinde; kamu görevlisi olmayan eğitim görevlileri ile eğitimin başlangıcında bir hizmet sözleşmesi imzalanacağı, eğitim görevlilerinin bir mali yıl içerisinde 11 aydan fazla görevlendirilemeyeceği, "Eğitim uygulamaları ve ücret ödemeleri" başlıklı 15'inci maddesinin yedinci fıkrasında; resmi görevi bulunmayanların görevlendirmelerinde aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi ve verilmesine ilişkin iş ve işlemlerin Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılacağı belirtilmektedir.

Yapılan incelemelerde; resmi görevi bulunmayan eğitim görevlilerinden sözleşme imzalanma aşamasında 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olarak çalışılıp çalışılmadığına dair Sosyal Güvenlik Hizmet Dökümü istendiği ancak ders verilen süre boyunca ilave bir kontrol yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu ile Bakanlık arasında 31.11.2021 tarihinde veri paylaşımına ilişkin bir protokol imzalanmıştır. Bu protokole göre Bakanlık, T.C. Kimlik istek parametresi ile kendi bünyesinde çalışan bir personelin hizmet dökümüne yönelik bilgileri temin edebilmektedir. Dolayısıyla, resmi görevi bulunmayan eğitimcilerin sigortalılık durumuna ilişkin verilerin temin edilerek belirli aralıklarla kontrole tabi tutulması imkân dahilindedir.

Resmi görevi bulunmayanlara verilecek haftalık azami ders saatinin daha fazla olduğu ve bunların fiilen okuttukları her 2 saat ders için 1 saat daha eğitim öğretime destek görevi karşılığında ayrıca ek ders ücreti aldıkları ve bir yıl içerisinde 11 aylık süre ile çalıştırılabildikleri göz önünde buldurulduğunda, eğitim görevlisinin başka bir işyerinde

sigortalı olarak çalışıp çalışmadığına yönelik kontrollerin sadece sözleşme imzalanma aşamasında değil ders görevinin devam ettiği süre zarfında da belirli periyotlar halinde yapılmasının haftalık verilebilecek azami ders saatinin doğru olarak tayin edilmesi ve olası suiistimallerin önlenmesi noktasında faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, eğitim faaliyetlerinin süreç ve uygulamalarında yetki, görev ve sorumlulukları detaylı olarak tanımlayan, özellikle eğitim noktası yöneticilerinin sorumluluk alanının net olarak belirlendiği düzenlemelerin yapılacağı ve gerekirse buna yönelik yönerge ve rehber hazırlanacağı, iller dahil tüm birimlerde görev dağılımını belirleyen iş akış şemaları oluşturulacağı, tahakkuk işlemlerinde sadece elektronik yoklamalara dayalı veri kullanımına geçilmesi, manuel işlemlerin uygulamadan kaldırılması ve ödeme usulleri ile ilgili kontrollerin zamanında ve özenli bir şekilde yapılması için gerekli talimatlandırmanın yapıldığı, eğitim süreci boyunca eğitim görevlilerinin sosyal güvenlik kayıtlarının izlenmesini teminen sözleşme öncesi ve sonrasında eğitim görevlilerinden sosyal güvenlik hizmet dökümü talep edilmesi, derslerin denetlenmesi ve disiplin işlemlerinin yürütülmesi gibi sorumlulukların üstlenilmesi açısından İl Eğitim Komisyonlarına gerekli talimatlandırmanın yapılacağı, ayrıca tüm bu çalışmaların 2027 yılı Ocak ayı itibarıyla tamamlanmasının planlandığı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen tespitler ve yapılan açıklamalar çerçevesinde; manuel veri girişi ve düzeltmeler ile geriye dönük veri girişini önleyecek sistemsel kontrollerin hayata geçirilmesi ve resmi görevi olmayan eğitim görevlilerinin sigortalılık sorgulamalarının belirli periyotlar halinde yapılması ile birlikte ek ders ücretine ilişkin ödemelerin sağlıklı veriler üzerinden gerçekleştirilmesinin mümkün olacağı, diğer taraftan EYS kapsamındaki yetki, görev ve sorumlulukların açıkça ortaya konulduğu bir mevzuat düzenlemesine gidilmesinin sağlıklı bir iç kontrol sisteminin kurulmasına ve Eğitim Yönetim Sisteminden beklenen çıktı ve faydanın artmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Bildirilen Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Yönelik Burs Ödemelerinin Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğüne Herhangi Bir Değerlendirmeye Tabi Tutulmaksızın Yapılması

Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü tarafından kamu kurum ve kuruluşları adına verilen bursların mevzuatta öngörülen değerlendirme kriterlerine tabi tutulmadan ödendiği görülmüştür.

Yurt içinde ve dışında yüksek öğrenim gören öğrencilere burs, kredi ve nakdi yardım verilmesiyle ilgili esas ve usuller, 06.03.2004 tarih ve 25394 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun ile düzenlenmiştir.

5102 sayılı Kanun’un 2’nci maddesinde;

“Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu; yurt içinde yüksek öğrenim gören ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerle belirtilen usul ve esaslar dahilinde yeterlikleri ve ihtiyaçları tespit edilen öğrencilere burs-kredi verebilir.

Genel bütçeli daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, bütçenin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme kapsam ve programına alınmış, hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan özel hukuk hükümlerine tâbi kuruluşlar, fonlar, döner sermayeler, kamu bankaları, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan kurumlar ile kurul/üst kurullar ve diğer tüm kamu kurum ve kuruluşları birinci fıkrada belirtilen yüksek öğrenim öğrencilerine burs, kredi ve nakdî yardım adı altında herhangi bir ödeme yapamazlar; ilgili mevzuatları gereği burs, kredi verilmesini öngördükleri yüksek öğrenim öğrencilerini, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bildirirler.

Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu dışında kalan kurum ve kuruluşlarca bildirilen öğrencilere ödeme yapılabilmesi için bu kurum ve kuruluşlarca gerekli meblağ, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca belirlenen ödeme tarihinden en geç otuz gün öncesine kadar, Kurum hesabına yatırılır.”

denilmektedir.

Söz konusu madde hükmü gereğince; kapsama giren kamu kurum ve kuruluşları her yıl ilgili mevzuatlarına göre burs verilmesini öngördükleri yüksek öğrenim öğrencilerini Bakanlığa bildirmekte, bildirim yapılan öğrencilere Bakanlık tarafından ödeme yapılabilmesi de ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca gerekli meblağın Bakanlık hesaplarına yatırılması ile mümkün olabilmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılı Mayıs ayı itibariyle 13 farklı kamu kurum ve kuruluşu tarafından toplam 2.427 yüksek öğrenim öğrencisi burs verilmesi amacıyla Bakanlığa bildirilmiş ve ilgili kurum ve kuruluşlarca 10.528.928,22 TL'lik meblağ Bakanlık hesaplarına yatırılmıştır.

03.11.2023 tarih ve 32358 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gençlik ve Spor Bakanlığı Burs Yönetmeliği; Gençlik ve Spor Bakanlığından burs alma şartlarını taşıyan öğrenciler ile 5102 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarının kendi mevzuatındaki kriterlere göre belirleyecekleri öğrencilere burs verilmesi, bursun kesilmesi ve lüzumu halinde tahsiline ilişkin usul ve esaslara yönelik düzenlemeler içermektedir.

İlgili Yönetmelik'in "Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak işlemler" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan;

"5102 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarının mevzuatı gereği burs verilmesini öngördükleri öğrencilerin bu Yönetmelikle belirlenen şartları taşıması gerekir. Bu Yönetmelik hükümleri kapsamında bursu kesilen öğrenciler, Bakanlık tarafından ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilir."

şeklindeki hükümden, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi mevzuatları gereğince burs verilmesini öngördükleri öğrencilerin, gerek burs verilmesinden önce gerekse burs devam ettiği sürece, Yönetmelik'te yer alan kriterler çerçevesinde Bakanlık tarafından ayrıca değerlendirmeye tabi tutulması gerektiği anlaşılmaktadır.

Ancak yapılan incelemelerde; 2022 yılı Ocak ayına kadar kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilen öğrencilere yönelik burs ödemelerinin Bakanlık tarafından Burs Yönetmeliği'nde yer alan kriterlere tabi tutularak yapıldığı, 2022 yılı Ocak ayı itibariyle ise burs ödemelerinin herhangi bir değerlendirmeye tabi tutulmaksızın gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

5102 sayılı Kanun ile burs ve kredilerin tek elden verilmesi ve çeşitli kurum ve kuruluşlarca yapılan burs-kredi ödemelerinde mükerrerliğin önlenmesi, kamu kaynaklarının adil ve dengeli dağılımı sağlanarak daha çok sayıda öğrenciye ulaşılması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarınca kendisine burs verilmek üzere Bakanlığa bildirilen yüksek öğrenim öğrencileri ile Bakanlık tarafından kendisine burs verilen

öğrencilerin bursun verilmesi ve bursun devamı süreçlerinde aynı kriterler çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutulması fırsat eşitliği ilkesinin de bir gereğidir.

Kamu idaresi tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen bursların Yönetmelikte belirtilen değerlendirme kriterlerine tabi tutularak ödemesinin yapılmasını sağlamak üzere, Bakanlıktan burs/kredi alan öğrencilerle ilgili iş ve işlemlerin yürütüldüğü sistem içerisinde gerekli düzenlemelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen bursların önceki yıllarda olduğu gibi Yönetmelikte belirtilen değerlendirme kriterlerine tabi tutularak ödemesinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Spor Müsabaka ve Yarışmaları ile Gösterilerinin Bilet Satış Hasılatından Alınması Gereken Bakanlık Payının Tahakkuk ve Tahsilinin Gerçekleştirilememesi

Bakanlık veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka ve yarışmaları ile gösterilerinin bilet satış hasılatı üzerinden alınması gereken %7 oranındaki Bakanlık payının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilemediği görülmüştür.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu’nun “Müsabaka, yarışma ve gösteri hasılatı payı” başlıklı değişik 16’ncı maddesinde; Gençlik ve Spor Bakanlığı veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka ve yarışmaları ile gösterilerinde, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından her türlü bilet satışından elde edilen net hasılatın yüzde yedisinin müsabaka, yarışma ve gösteri hasılatı payı olarak gençlik ve spor il müdürlüklerinin hesabına yatırılacağı ifade edilmiştir.

İlgili maddede ayrıca net hasılatın ne şekilde hesaplanacağına dair düzenlemelere yer verilmiştir. Buna göre, her türlü bilet satışının toplamını ifade eden brüt hasılattan;

a) İlgili spor federasyonlarınca belirlenen usul ve esaslar dahilinde tespit edilen hakem, temsilci ve gözlemci ücretleri,

b) Kapı, gişe, kontrol ve özel güvenlik görevlilerine ödenecek günlük ücretler,

c) Bilet baskı ve elektronik bilet giderleri,

düşülerek net hasılatın elde edilmesi ve net hasılatın %7’sinin de hasılat payı olarak

gençlik ve spor il müdürlüklerinin hesabına yatırılması gerekmektedir.

Yine aynı maddede; net hasılat tutarına ilişkin ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin, müsabaka tarihinden itibaren bir hafta içinde ilgili spor kulübü veya spor anonim şirketi tarafından gençlik ve spor il müdürlüğüne verileceği, net hasılat tutarına ilişkin ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin talep edilmesi halinde, Türkiye Futbol Federasyonu dahil ilgili spor federasyonları ile spor federasyonlarınca bilet organizasyonu ile biletlerin basım, satış ve dağıtımına ilişkin olarak yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar tarafından Gençlik ve Spor Bakanlığına verilmesinin zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Görüleceği üzere, 3289 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen değişik 16'ncı maddesi ile Bakanlık, net hasılatın ve %7 oranındaki Bakanlık payının belirlenmesi için ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri talep etmeye yetkili, karşı taraf da bu bilgi ve belgeleri vermekle yükümlü hale gelmiş bulunmasına rağmen İstanbul, Ankara, Trabzon ve Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri nezdinde yapılan incelemelerde;

Hasılat paylarına ilişkin tahakkuk ve tahsilatların ya hiç yapılamadığı ya da tahakkukların alacakların tamamı için gerçekleştirilemediği, İstanbul İl Müdürlüğü özelinde ise, il müdürlüğünce gelir elde edilen müsabakalara ilişkin gerekli yazışmaların yapıldığı, ancak bazı Süper Lig kulüplerinin gönderilen yazılara cevap dahi vermediği ve özellikle en çok hasılatın olduğu futbol müsabakalarının olduğu Süper Lig tarafında hiçbir tahsilatın yapılamadığı,

Bilet basım, satış ve dağıtımına ilişkin olarak yetkilendirilen kurum ve kuruluşlardan gelen hasılat bilgilerinin yalnızca o maça ait hasılat bilgisini içerdiği ancak önemli birer gelir kalemi olan loca ve kombine gelirlerini içermediği, bu nedenle hasılat bilgisinin de sağlıklı olarak belirlenemediği,

Kanun'da Bakanlık veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka, yarışma veya gösterilerinden elde edilen hasılatla ilişkin düzenleme yapılmışken, Ankara İl Müdürlüğünde, sadece futbol müsabakalarına ilişkin hasılatlara yönelik yazışmalar yapıldığı,

3289 sayılı Kanun'un değişik 16'ncı maddesinde; net hasılat tutarına ilişkin ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin, ilgili müsabaka, yarışma ve gösteri tarihinden itibaren bir hafta içinde ilgili spor kulübü veya spor anonim şirketi tarafından gençlik ve spor il müdürlüğüne verileceği ifade edilmiş olmasına rağmen hasılatla ilişkin bilgilerin temini için belirli dönemlerin

beklendiği, tespit edilmiştir.

İl müdürlükleri tarafından hasılat payına ilişkin yazışma, tahakkuk ve tahsilat süreçlerinin Kanun'daki tanıma uyacak şekilde tüm müsabaka, yarışma veya gösteriler için yürütülmesi, diğer taraftan Kanun'da spor kulübü veya spor anonim şirketine gerekli bilgi ve belgeleri verme yükümlülüğü verildiği gibi il müdürlüklerine de bu bilgi ve belgeleri takip ve gerekli işlemleri yapma görevi ve sorumluluğu verilmiş olduğundan il müdürlükleri tarafından sezon sonu beklenmeyip müsabaka tarihinden itibaren bir hafta içerisinde sürecin başlatılması gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından, stadyumlarda düzenlenen futbol müsabakalarının bilet satış hasılatından alınması gereken Bakanlık payının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesi ile ilgili olarak il müdürlükleri tarafından dava açılması dahil gerekli işlemlerin yapılmakta olduğu, bulgu konusu edilen alacakların tahsiline ilişkin gerekli talimatların il müdürlüklerine düzenli olarak gönderildiği ve ilerleyen süreçte konunun özenle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Gençlik ve Spor Bakanlığı veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka ve yarışmaları ile gösterilerinde, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından her türlü bilet satışından elde edilen hasılat üzerinden hesaplanan Bakanlık payının Kanun'da öngörüldüğü şekilde tahakkuk işlemlerinin yapılması ve bu tutarların tahsili için gerekli önlemlerin alınarak sürecin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Spor Hizmetlerinde Görevlendirileceklere Yapılan Ödemelere Esas Teşkil Eden Belgelerin Doğru Seans ve Tutarlar Üzerinden Düzenlendiğine Dair Kontrol Riski Bulunması ve Bu Konuda İl Müdürlükleri Arasında Uygulama Birliği Olmaması

İl/okul spor faaliyetleri kapsamında görevlendirilen hakem ve personele yapılan ücret ödemelerine esas teşkil eden belgelerin üretildiği programların il müdürlükleri nezdinde farklılık gösterdiği ve bu durumun ilgili faaliyetler için görevlendirilenlere yapılacak ödemelerin doğru parametreler üzerinden hesaplanabilmesi açısından kontrol riski barındırdığı görülmüştür.

Gençlik ve Spor Hizmetleri Uygulamasında Görevlendirileceklere Ödenecek Ücretlerle İlgili Esaslar, asli görevlerinden ayrı olarak gençlik ve spor hizmetlerinde görevlendirileceklerin ücretleri ile bu ücretlerin ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek

üzere, 31.08.2001 tarih ve 24509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2001/2863 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın eki olarak yürürlüğe konulmuştur.

Esaslar’ın “Ödenecek ücret” başlıklı 5’inci maddesine göre; normal mesai saatleri dahilindeki asli görevleri dışında gençlik ve spor hizmetlerinde görevlendirilenlere, Esaslar’a ekli tablolarda belirtilen göstergelerin memur aylıklarının hesaplanmasında esas alınan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda ve görevin fiilen ve tam olarak yapıldığının belgelendirilmesi şartıyla ücret ödenebilmektedir.

Esaslar’da yer alan hükümlere paralel düzenlemeler içerecek şekilde ve Esaslar kapsamında yürütülecek iş ve işlemlerde uygulama birliğini sağlamak adına Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından her sene Genel Müdürlük Makam Oluru ile “Ücret Genelgesi” adı altında bir Genelge çıkarılıp Bakanlığın internet sitesinde yayımlanmakta ve il müdürlükleri tarafından Esaslar’da yer alan hükümler ile Ücret Genelgesi’nde yer alan açıklamalar çerçevesinde işlemler yürütülmektedir.

İl müdürlükleri bütçesinden Ücret Genelgesi kapsamında yapılan ödemelerin ağırlıklı kısmını il/okul spor faaliyetlerinde görevlendirilen hakem/personel ödemeleri oluşturmakta ve ödemelere ilişkin süreç; müsabakanın yapıldığı spor salonunda düzenlenen bireysel bordroların il müdürlüğünün spor servisine intikal ettirilmesi, spor servisinde bireysel bordrolar üzerinden Esaslar ve Genelge hükümleri çerçevesinde bir kontrol sağlanarak düzenlenen icmal bordrolarının ücret ödemelerine esas teşkil etmek üzere muhasebe birimine iletilmesi şeklinde ilerlemektedir.

Söz konusu süreç kapsamında yapılan incelemelerde ; hakem/personel ödemelerine esas teşkil eden ve muhasebe birimine gönderilmek üzere harcama birimi tarafından düzenlenen hakem bordro icmalleri ile personel bordro icmallерinin 35 adet il müdürlüğünde satın alınan yazılımlar üzerinden, 46 adet il müdürlüğünde ise harcama birimi tarafından tutulan excel uygulaması üzerinden üretildiği ve bu durumun ücret ödemelerinin doğru seans ve tutarlar üzerinden hesaplanıp hesaplanmadığı konusunda kontrol riski taşıdığı tespit edilmiştir.

Esaslar’da ve Ücret Genelgesi’nde, sportif müsabakalarda görevlendirilecek hakem ve personele ödenecek ücretin hesabına ilişkin; hakemlere yapılacak ödemelerin takım sporlarında müsabaka başına, ferdi sporlarda seans başına olması, personele yapılacak ödemelerde seans hesabının geçerli olması, görevlendirilen personelin kurum içi ya da kurum dışı olmasına göre uygulanacak gösterge rakamının farklılık arz etmesi, hakem/personel için yapılacak seans

hesabının müsabakanın resmî çalışma günlerinde ya da resmî tatil günlerinde olmasına göre farklılık arz etmesi gibi çok sayıda parametreye yer verilmiştir.

Sportif müsabaka görevlendirmelerinde herhangi bir yazılım kullanmayan 46 adet il müdürlüğü açısından; hem il hem de okul sporları kapsamında çok sayıda müsabakanın gerçekleştirildiği, diğer taraftan ücret ödemelerine esas parametrelerin yukarıda bahsedildiği üzere karmaşık ve çok sayıda olduğu göz önünde bulundurulduğunda, sportif müsabaka görevlendirmelerine ilişkin ücret ödemelerinin herhangi bir sistem olmadan sadece il müdürlüğünün harcama biriminde görev yapan personel eliyle takip ve kontrolünün yapılması, hatalı ödeme yapılması riskini beraberinde getirecektir.

Sportif faaliyet görevlendirmeleriyle ilgili yazılım kullanan 35 adet il müdürlüğü açısından ise; kullanılan programlar birbirinden farklı programlar olduğundan benzer kontrol mekanizmalarının var olup olmadığı hususu tartışmalı olduğu gibi il müdürlüğü bütçesinden yazılım satın alınmasına yönelik yapılan harcamalar, kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanılması noktasında da sorun teşkil etmektedir.

Kamu idaresi tarafından, sportif müsabaka görevlendirmelerine ilişkin kontrol mekanizmalarının sistemsal ve yeknesak hale getirilmesini sağlayacak merkezi bir yazılımın hayata geçirilmesine yönelik olarak Bilgi İşlem Daire Başkanlığınca yazılım geliştirme süreçlerine başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; il müdürlüklerindeki uygulama farklılıklarını ortadan kaldırmak ve ücret ödemelerinin hatalı gerçekleştirilmesi noktasındaki kontrol zafiyetini asgari düzeye indirebilmek adına sportif müsabaka görevlendirmelerine ilişkin kontrol mekanizmalarının sistemsal ve yeknesak hale getirilmesini sağlayacak merkezi bir yazılımın hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Stadyum Tahsis Sözleşmeleri Uyarınca Kulüplerin Saha İçi ve Dışı Reklamlardan Elde Ettikleri Gelirler Üzerinden Alınması Gereken %10'luk Payın Tahsil Edilememesi

Mülkiyeti İstanbul İl Müdürlüğüne ait olan stadyumlarda maçlarını oynayan spor kulüpleri ile stadyumların devredilmesine ilişkin olarak imzalanan sözleşmeler uyarınca; saha içi, dışı ve skorbord reklamlarından elde edilen gelirler üzerinden alınması gereken %10'luk payların tahsil edilemediği görülmüştür.

... Spor Kulübü ile imzalanan 03.05.2011 tarihli Ek Protokol'ün 8'inci maddesinde; spor kompleksinin iç ve dış pano reklamlarından elde edilen gelirin %10'unun her yıl lig müsabakalarının bittiği ayı izleyen ay içerisinde il müdürlüğünün banka hesabına yatırılacağı,

... Spor Kulübü ile imzalanan 22.07.1998 tarihli Protokol'ün 17'nci maddesinde; sözleşme süresi boyunca stadyumun saha içi, dışı ve scor-board reklamlarından elde edilen gelirin %10'unun en geç sezon sonu haziran ayı son iş günü akşamına kadar Genel Müdürlük hesabına yatırılacağı,

... Spor Kulübü ile 19.03.2014 tarihinde imzalanan Ek Sözleşme'nin 10'uncu maddesinde; stadyumun iç ve dış reklam panolarından elde edilecek gelirin %10'unun her yıl lig müsabakalarının bittiği ayı izleyen ayın 15'inci günü il müdürlüğünün banka hesabına yatırılacağı, ifade edilmektedir.

Yukarıda yer verilen sözleşme/protokol hükümleri çerçevesinde; İstanbul İl Müdürlüğü tarafından, spor kulüplerine son ödeme tarihinden önce gönderilen resmi yazılar vasıtasıyla, bir yandan üçüncü şahıslarla imzalanan reklam sözleşmelerinin birer örneği istenmekte, diğer taraftan sözleşme bedellerinin %10'luk kısmının il müdürlüğü hesabına yatırılması gerektiği hususuna ilişkin bildirim yapılmaktadır.

Ancak yapılan incelemelerde, şimdiye kadar ilgili Kulüplerce sözleşmede öngörülen süre zarfında ve sözleşme şartlarına uygun olarak herhangi bir tutarın il müdürlüğünün banka hesabına yatırılmadığı tespit edilmiştir.

Kulüpler tarafından herhangi bir ödeme yapılmadığından ödeme süresi geçtikten sonra ilgili sezona ait reklam bedellerinin tahsilinin sağlanması için il müdürlüğünün hukuk birimine dava açma yetkisi verilmekte ve söz konusu alacakların dava yoluyla takibi sağlanmaktadır.

Bu kapsamda yapılan incelemelerde; ... Spor Kulübü ile ilgili 13 adet, ... Spor Kulübü ile ilgili 6 adet, ... Spor Kulübü ile ilgili 8 adet devam eden dava dosyası bulunduğu, il müdürlüğü lehine sonuçlanan davalarla birlikte kısmen tahsilat sağlanan durumlar olduğu, ancak alacakların çoğunluğunun halihazırda tahsil edilemediği görülmüştür. Tahsil edilen alacaklar açısından ise, alacağın tutar olarak ne olduğu bilinemediğinden belirsiz alacak davaları açıldığı ve bu davaların sonuçlanmasına ilişkin süreç çok uzun olduğundan alacağın tahsil imkanına kavuşması için ciddi işgücü ve zaman kaybının söz konusu olduğu anlaşılmıştır.

Kamu idaresi tarafından, stadyum sözleşmeleri gereği her futbol sezonu sonu stat içi yayımlanan reklamların sözleşmelerinin bir nüshası ve bu sözleşmelerden doğan %10

oranındaki bedellerin ilgili kulüplerden talep edildiği, ancak kulüpler tarafından ödeme yapılmaması ve sözleşmelerin gönderilmemesinden dolayı alacakların hukuki yollarla tahsili için belirsiz alacak davaları açmak durumunda kalındığı ve gerekli işlemlerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kulüplerce saha içi ve dışı reklam pano gelirlerinin %10'unun, uzun süren davalar sonucunda değil, sözleşme koşulları çerçevesinde tahsil edilebilir hale getirilmesini sağlamak üzere söz konusu alacaklara belirli alacak vasfını kazandıracak tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 7: Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünden İzin Alınmadan Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesis Açılması

İstanbul İl Müdürlüğünden açılış izni almadan faaliyette bulunan özel beden eğitimi ve spor tesislerinin bulunduğu görülmüştür.

Gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri ile spor kulüpleri tarafından beden eğitimi ve spor tesisleri kurulması ve bu tesislerin işletilmesi ile ilgili usul ve esaslar, 15.10.1999 tarih ve 23847 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği’nde düzenlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelik uyarınca sağlık, güvenlik, yangın vb. açılardan gerekli şartların sağlandığının ve hizmet verecek tesisin Yönetmelik’te belirtilen fiziki nitelikleri haiz olduğunun belgelendirilmesi gerekmektedir.

Yönetmelik’te; söz konusu belgelerin il müdürlüğüne verilmesinden sonra tesisin hizmete açılması için bir komisyon vasıtasıyla yerinde tetkik edileceği, tesisin Yönetmelik hükümlerine uygun görülmesi halinde yeterlilik belgesi düzenlenerek valinin onayına sunulacağı belirtilerek açılış şekli ve usulü tarif edilmiştir. Valilik onayını müteakip açılacak tesisin özelliği ve ilin gelişmişlik düzeyi göz önüne alınarak Genel Müdürlükçe tespit edilecek bir tescil ücretinin tesis sahibinden tahsil edileceği de hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik’in “Tesislerin vizesi” başlıklı 13’üncü maddesinde ise, açılış izni alan özel beden eğitimi ve spor tesislerinin faaliyetlerinin Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun Yönetmelik’in 12’nci maddesi uyarınca kurulan komisyonca her yıl kontrol edileceği ve uygun olanların il müdürlüğünce yıllık olarak vize edileceği hükmü yer almaktadır.

Görüleceği üzere, özel beden eğitimi ve spor tesislerinin gerek açılış izninin verilmesi esnasında gerekse faaliyetlerinin devam ettiği süre zarfında mevzuata uygun bir şekilde faaliyetlerini sürdürüp sürdürmediğinin kontrolü mevzuatla güvence altına alınmış bulunmaktadır.

İstanbul Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü nezdinde yürütülen denetimlerde; ilçe belediyelerince çalışma ruhsatı verilmiş tesisler ile müdürlük nezdinde açılış izni alarak faaliyet gösteren tesislere ilişkin karşılaştırmalı bir çalışma yapılmış ve bunun neticesinde ilgili belediyelerden izin almak suretiyle faaliyet gösteren işletmeler arasında İl Müdürlüğünden açılış izni almayan tesisler olduğu, açılış izni verilmeden faaliyete başlayan tesislerin, Yönetmelik'in 13'üncü maddesi çerçevesinde yapılacak yıllık kontrol ve vize mekanizmasının dışında kaldığı ve dolayısıyla tesislerin faaliyetlerinin mevzuata uygunluğunun devam edip etmediğinin kontrolünün sağlanamadığı tespit edilmiştir.

Ayrıca, açılış izni bulunmayan tesislerin sağlık, güvenlik, yangın vb. açılardan halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye atması riskinin yanı sıra tescil ücretlerinin alınamaması nedeniyle bir gelir kaybının ortaya çıktığı da görülmüştür.

İlgili şube müdürlüğü koordinasyonunda gerek belediyelerden gerekse Gelir İdaresi Başkanlığından alınacak veriler vasıtasıyla ilçe müdürlükleri tarafından denetimlerin gerçekleştirilmesi ve bu suretle izinsiz açılan işletmelerin tespit edilerek mevzuata uygun şekilde faaliyet göstermelerinin sağlanması gerekmektedir.

Diğer taraftan Yönetmelik'te, açılış izni almış ve faaliyet gösteren tesislere ilişkin denetim, ceza ve tesislerin kapatılmasına dair hükümler mevcutken; izin almadan faaliyette bulunan özel tesislere ilişkin herhangi bir yaptırım öngörülmemiştir. Yönetmelik'te, izinsiz faaliyet gösteren tesislere uygulanacak müeyyidenin ne olacağına dair düzenleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi tarafından, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik eki "Sihhi Müesseseler İçin Sınıflandırma ve Özelliklerine Göre Aranacak Nitelikler"in P-Özel Spor Tesisleri maddesine; "Gerçek veya tüzel kişiler, spor tesisi açmak için faaliyette bulunacakları spor dalı veya dalları için ilgili spor dalı federasyonundan yeterlilik belgesi almak zorundadırlar." ibaresinin alt bent olarak eklenmesi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, açılış izni olmaksızın faaliyet gösteren özel beden eğitimi ve spor tesislerinin kayıt altına alınması için diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak gerekli tedbirlerin alınması, denetim ve kontrol riskinin bertaraf edilmesi için ilgili mevzuatta güncelleme çalışmalarının başlatılması gerekmektedir.

BULGU 8: İl Müdürlüklerinin Tasarrufunda Bulunan Taşınmazlardan Tahsis ve Kiralama Yoluyla Kullandırılanların Sözleşme Hükümlerine Aykırı Kullanılması ve Kira Süresi Sona Eren Taşınmazların Tahliyesinin Sağlanmaması

İl müdürlüklerinin mülkiyetinde ve kullanımında bulunan taşınmazlardan tahsis ve kiralama yoluyla kullandırılanların yönetmelik, protokol ve sözleşme hükümlerine aykırı olarak kullanıldığı ve kira süresi sona eren taşınmazların tahliyesinin sağlanmadığı görülmüştür.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu’nun ek 11’inci maddesinde; “*Gençlik ve Spor Bakanlığı veya il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan spor tesisleri veya taşınmazların kullanım veya intifa hakkı; spor federasyonlarına, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren gençlik ve spor kulüplerine, yerel yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına protokol ile bedelsiz devredilebilir.*

Birinci fıkra kapsamında bedelsiz devredilen ya da bedeli karşılığında kiralanan spor tesisleri veya taşınmazlar, kullanım veya intifa hakkı sahibi ile kiracı tarafından, hasılatтан ya da kira bedelinden Bakanlığa pay verilmesi suretiyle kiralanabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşınmaz İdaresi Yönetmeliği’nin “Bedelsiz tahsis ve kullanma hakkı devri” başlıklı 78’inci maddesinde; taşınmazların bedelsiz olarak tahsisi ile kullanım hakkı devrinin kimlere yapılabileceğine dair düzenlemelere yer verilmiş, tahsise veya devre ilişkin protokolde tüm ayrıntılara yer verilmesi gerektiği, protokol ve sözleşmede yer alan hükümlerin takip ve denetiminin il müdürlüğünce yapılacağı, ayrıca tahsis ve kullanım hakkı devirlerinde, taşınmazın gençlik, spor, yurt hizmet ve faaliyetlerinde kullanılmasının şart olduğu ve bedelsiz tahsis edilen veya kullanım hakkı devredilen taşınmazların, üçüncü şahıslara hiçbir surette devredilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik’in “Bedelsiz tahsis veya kullanma hakkının sona ermesi veya iptali” başlıklı 81’inci maddesinde; idare tarafından yapılan denetimlerde taşınmazın amacı dışında kullanımının tespiti halinde, tahsis veya kullanım hakkı devri işleminin Bakanlıkça iptal edileceği ve taşınmazın üzerindeki tüm yapı ve tesislerle birlikte sağlam ve işler durumda,

eksiksiz, bakım-onarımı yapılmış şekilde ve borçsuz olarak idareden hiçbir hak ve talepte bulunulmadan teslim edilmesi gerektiği,

“Kiraya verme işlemleri” başlıklı 72’nci maddesinde; il müdürlüğünün tasarrufunda bulunan taşınmazlar ve/veya üzerindeki tesislerin, spor federasyonlarına, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren gençlik ve spor kulüplerine, yerel yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına, sporcu yetiştirme, sporda altyapının desteklenmesi ve spor müsabakalarında kullanılmak amacıyla spor anonim şirketlerine, üst kuruluşlara, spor federasyonlarına kiraya verilebileceği,

“Kira sözleşmesinin sona ermesi ve feshi” başlıklı 76’ncı maddesinin ikinci fıkrasında ise; Bakanlık veya il müdürlüğü tarafından yapılacak denetimlerde veya sair durumlarda kiracının sözleşmede yer alan yükümlülükleri ile taahhütlerine aykırı davranışlarının tespiti halinde, idarece verilen süre içerisinde aykırılığın giderilmemesi durumunda sözleşmenin idarece tek taraflı feshedileceği, belirtilmiştir.

İl müdürlükleri tarafından tahsis edilen, kullanım hakkı devredilen ve kiraya verilen taşınmazların, protokol ve sözleşmelerinde yer alan hükümler ile mevcut kullanım şekillerinin karşılaştırılması suretiyle yapılan incelemelerde; İstanbul İl Müdürlüğü Sarıyer ve Gaziosmanpaşa ilçe sınırları içerisinde ve Mersin İl Müdürlüğü Erdemli ilçe sınırları içerisinde tahsis edilen/kiraya verilen taşınmazların mevcut kullanım durumlarının tahsis amacına, dolayısıyla protokol/sözleşme hükümlerine aykırı olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri göz önünde bulundurulduğunda, taşınmazların kullanım amaçları açıktır ve tahsis edilen taşınmazların gençlik, spor ve yurt hizmetleri dışında kullanılmaması gerekmektedir. Kiralanan taşınmazlar ise sözleşme hükümlerine uygun olarak kullanılmalı, belirtilen amaçlar dışında kullanım olması halinde fesih işlemleri tamamlanarak taşınmazların ve tesislerin eksiksiz bir şekilde geri alınması sağlanmalıdır.

Ayrıca Ankara İl Müdürlüğü tarafından 19 Mayıs Spor Kompleksinde yer alan çay bahçesi, büfe, kuaför ve büfe-lokanta gibi gerçek/tüzel kişilere kiralanan taşınmazlara ilişkin kira sözleşmelerinin süreleri dolduğu halde kullanımın devam ettiği, bu suretle işgalci konumuna gelen kişilerin taşınmazdan tahliyesinin sağlanmadığı ve bu kullanımlar için hesaplanan ecrimisilin, 2019 yılından itibaren süreklilik halini alarak kira sözleşmesi yerine geçtiği görülmüştür. Yerinde yapılan incelemelerde, işgal edilen alanın bir kısmının düğün salonu olarak kullanıldığı tespit edilmiş, çay bahçesi içerisinde lokal olarak kullanılan kapalı

alanın ise kullanım amacı tam olarak anlaşılamamıştır.

Yönetmelik'in "Tespit, Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı beşinci kısmının ilgili maddelerinde;

- Kiraya verilen taşınmazlarda sözleşmenin bitiminden sonra kullanımın devam etmesi hâlinde, varsa sözleşme veya resmî senetteki hükme göre işlem yapılacağı, aksi takdirde işgalciler hakkında ecrimisil bedeli tespit, takdir ve tahsilâtı yapılacağı,

- İşgalcinin işgal veya tasarruf ettiği taşınmazdan tahliyesinin herhangi bir nedenle sağlanamamış olmasının, aynı taşınmazdan ikinci ve müteakip defa ecrimisil istenmesine engel teşkil etmediği, ecrimisilin tahsil edilmesinin taşınmazdaki kullanımın devamı hakkını vermediği,

- Kiraya verilen veya irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlardan süresi dolduğu hâlde tahliye edilmeyen taşınmazların tahliyesinin, il müdürlüğünün talebi üzerine, 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre sağlanacağı ve taşınmazın, il müdürlüğünce görevlendirilecek memurlara boş olarak teslim edileceği, ifade edilmiştir.

Taşınmazların mevcut kullanım durumları dikkate alındığında, mevzuat hükümleri gereğince tahliye işlemleri tamamlanarak taşınmazların İl Müdürlüğünce teslim alınması gerekmektedir.

Yine yapılan incelemelerde; Anıttepe Yaşam Boyu Koşu Parkuru içerisinde gerçek kişiye sözleşme ile kiralanan büfe alanının, Anıttepe Olimpik Yüzme Havuzu İkmal İnşaatı Yapım İşi kapsamında inşaat içerisinde kalması nedeniyle 02.01.2024 tarihinde tahliye edilip sözleşme şartlarına uygun olarak yerinin değiştirilmesine izin verildiği, ancak büfe alanının, il müdürlüğünden izin alınmadan sözleşme şartlarına aykırı olarak 12,12 m²lik alandan 104,05 m²lik alana çıkarıldığı ve iki katlı bir kafe inşa edilerek işletildiği ve söz konusu kafe binasının yapımına herhangi bir engel getirilmediği tespit edilmiştir.

Yönetmelik'in "Kiraya verme işlemlerinde sözleşme süresi" başlıklı 75'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; kiracının kusuru dışında, hakkın tamamen kullanılmasını ve işin yürütülmesini en az otuz gün süreyle engelleyen hukukî veya fiilî bir imkansızlık durumunun ortaya çıkması ya da mücbir sebeplerin varlığı halinde, kiracının talebi üzerine sözleşme süresinin, fiili veya hukuki imkansızlık durumunun veya mücbir sebeplerin ortadan kalkmasına kadar geçecek süre kadar Bakanlıktan alınacak izin doğrultusunda dondurulabileceği,

dondurulan süre için bedel alınmayacağı ve dondurulan sürenin sözleşme süresine ekleneceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri çerçevesinde, resmi izin alınmadan inşa edilen yapının sözleşme hükümlerine uygun hale getirilerek tahliyesinin sağlanması ve sürecin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, tahsis ve kiralama yoluyla kullandırılan taşınmazlardan amacı dışında kullanılanların protokol ve mevzuat hükümlerine uygun kullanılması için yazılı olarak bildirimlerin yapıldığı, ayrıca, bulguda yer alan taşınmazlardan bir kısmı için hukuki süreçlerin başlatılmış olduğu ifade edilmiştir.

Bu itibarla, gençlik ve spor il müdürlüklerinin tasarrufunda bulunan taşınmazlardan; tahsis edilenlerin gençlik, spor ve yurt hizmetlerinde kullanımı, kiraya verilenlerin ise protokol ve sözleşme hükümlerine uygun olarak kullanımını sağlamak üzere il müdürlüklerince gerekli takip ve kontrollerin yapılması, kira süresi sonra erenlerin tahliyesinin sağlanması, aksi durumların varlığı halinde tahsis ve kiralama işlemine son verilerek taşınmazların iadesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 9: Revize Projeler Kapsamında Belirlenen Yeni İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatlarının Şartnamedeki Süre İçerisinde Belirlenmemesi

Bakanlık tarafından ihale edilen yapım işi ihalelerinde, revize edilen projeler nedeniyle ihale dokümanında ve teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemleri ile sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlere yönelik yeni birim fiyatların mevzuatta belirlenen süre içerisinde tespit edilmediği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde;

İşin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedellerinin yüklenici ile birlikte hangi usuller çerçevesinde belirleneceğine yönelik düzenlemelere yer verilmiş,

Seçilen usul çerçevesinde tespit edilen yeni birim fiyata ilişkin düzenlenen tutanağın idarenin onayına sunulacağı ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olacağı,

Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşulamaz ise fiyat tutanağının idare tarafından onaylanmaksızın, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenleneceği ve anlaşmazlığın idare tarafından on gün içerisinde Yüksek Fen Kurulunca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak anılan Kurula intikal ettirileceği, Yüksek Fen Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulünün zorunlu olduğu,

Yüklenicinin, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Yüksek Fen Kurulu kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorunda olduğu, hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde; ihalelerde yeni birim fiyatların tespit edilmediği, hakedişlerin yeni iş kalemlerine göre ödenmeyip ilk projeye göre yapılmaya devam edildiği ve işin sonunda as-built projeler hazırlandıktan sonra kesin hakedişte ödemelerin düzeltildiği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin yukarıda yer verilen 22'nci maddesi hükümleri gereğince, yeni birim fiyatların belirlenen süre içerisinde tespit edilmesi ve anlaşmazlık halinde Yüksek Fen Kuruluna başvuru yapılarak sürecin sonuçlandırılması gerekmektedir. Aksi halde geçici kabulden sonra belirlenen yeni birim fiyatların vazgeçilen imalattan daha düşük bedele sahip olması halinde idarenin bütçesinden yükleniciye nakit aktarımı söz konusu olacaktır. Bu durumda idare daha fazla nakit değerlendirme imkanından mahrum kalacaktır.

Mezkûr Şartname'nin "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 21'inci maddesinde; iş artışının zorunlu olması halinde anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin %10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise %20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde artışa konu işin aynı yükleniciye yaptırılabilmesi,

"Kesin hakediş raporu ve hesap kesilmesi" başlıklı 40'inci maddesinin on birinci fıkrasında ise; hesap kesme işlemi sonucunda, yüklenici idareye borçlu kaldığı takdirde borcun genel hükümlere göre tahsil edileceği belirtilmiştir.

Buna göre, yeni birim fiyatın zamanında hesaplanması; Şartname'nin 21'inci maddesinde yer alan sınıra uygun hareket edilip edilmediğinin tespit edilebilmesi açısından önem arz ettiği gibi genel hükümler çerçevesinde planlanan tahsil süresi nedeniyle Bakanlığın zor durumda bırakılmaması ve yükleniciye fazla ödeme yapılmayarak bu süre içerisinde nakit varlığından mahrum kalınmamasına da katkı sağlayacaktır.

Diğer taraftan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 52.1'inci maddesinde; birim fiyatlı işlerde herhangi bir iş kaleminin miktarında, işin devamı sırasında sözleşmesinde yer alan iş kalemi için sözleşmede belirtilen iş kalemi miktarında; yeni fiyatla sözleşmeye dahil edilen iş kalemi için ise yeni fiyat oluşturulurken projesine göre tespit edilip idare tarafından onaylanan iş kalemi miktarında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi ve bu toplam artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin %1'ini geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyatın revize edileceği ve bu iş kaleminin %20 artışı aşan kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla revize birim fiyatın tespit edilebilmesi açısından da yeni birim fiyatların zamanında belirlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, mukayeseli maliyet çalışmalarının ve buna bağlı olarak yeni birim fiyat tespitlerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21'inci ve 22'nci madde hükümlerine göre yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bulgu konusu husus, yeni birim fiyatların Şartname'de yer alan hususlara göre doğru belirlenip belirlenmediği ile ilgili olmayıp revize proje değişiklikleri kapsamında yeni birim fiyatların belirlenen süre içerisinde tespit edilmemesinden kaynaklı oluşabilecek risklere ilişkindir. Dolayısıyla bulguda yer verilen tespitlere ilişkin herhangi bir işlem tesis edileceğine dair açıklamaya yer verilmediği anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, iş yapım aşamasında sözleşmede belirtilen imalat miktarlarında artış ve azalış olması, öngörülemeyen durumlar sebebiyle daha önce sözleşmede belirtilmemiş yeni imalat kalemlerinin eklenmesi, değişiklikler dolayısıyla bazı iş kalemlerinin yapımından vazgeçilmesi durumlarında mukayeseli maliyet çalışmasının tamamlanarak yeni birim fiyatların tespit edilmesi önem arz etmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
İl Müdürlüklerinin Tasarrufunda Bulunan Taşınmazlardan Tahsis ve Kiralama Yoluyla Kullandırılanların Amacı Dışında Kullanılması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer verilen tespitlerin bir kısmı yerine getirilmiş, bir kısmı yerine getirilmemiştir. 2024 yılı denetimlerinde yeni tespitler de eklenerek yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Revize Projeler Kapsamında Belirlenen Yeni İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatlarının Şartnamedeki Süre İçerisinde Belirlenmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Bakanlık Mülkiyetindeki Stadyumlarda Düzenlenen Futbol Müsabakalarının Bilet Satış Hâsılatından Alınması Gereken Bakanlık Payının Tahakkuk ve/veya Tahsilinin Gerçekleştirilmemesi	2023	Kısmen Yerine Getirildi	İçerik güncellenerek yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Taşınırın Edinilmesi, Kayda Alınması ve Kullanımında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus, il müdürlüklerinin muhasebe işlemlerinin hangi mevzuat hükümleri dahilinde yerine getirileceğine dair düzenleme eksikliği bulunması yönüyle ve farklı bir bakış açısıyla ele alınarak yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Bakanlık Gelirlerinin Tahakkuk, Tahsil ve Takip Süreçlerinde Kontrol Eksiklikleri Bulunması ve İller Arasında Uygulama Birliğinin Sağlanamaması	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus, il müdürlüklerinin muhasebe işlemlerinin hangi mevzuat hükümleri dahilinde yerine getirileceğine dair düzenleme eksikliği bulunması yönüyle ve farklı bir bakış açısıyla ele alınarak yeniden bulgu konusu edilmiştir.
Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Eksiklikler Bulunması	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus, il müdürlüklerinin muhasebe işlemlerinin hangi mevzuat hükümleri dahilinde yerine getirileceğine dair düzenleme eksikliği bulunması yönüyle ve farklı bir bakış açısıyla ele alınarak yeniden bulgu konusu edilmiştir.